

RMK videovalvesüsteemide ja rajakaamerate paigaldamise ning kasutamise juhend

1. Üldsätted

- 1.1. Juhend kehtestab videovalvesüsteemi ja rajakaamerate paigaldamise ning kasutamise põhimõtted ja nõuded RMK-s.
- 1.2. RMK peab tagama videovalvesüsteemi ja rajakaamerate õiguspärase paigaldamise, teavitamise, salvestiste töötlemise ning hoiduma kaamerate väärkasutusest.

2. Mõisted

Juhendis kasutatakse mõisteid alljärgnevas tähenduses:

- 2.1. andmesubjekt – tuvastatud või tuvastatav füüsiline isik, kelle andmeid töödeldakse;
- 2.2. vastutav töötleja – RMK, kui asutus, kes määrab kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid ning tehnilised ja korralduslikud meetmed;
- 2.3. volitatud töötleja – füüsiline isik, juriidiline isik või asutus, kes töötleb isikuandmeid RMK nimel. Volitatud töötlejaks kvalifitseerumiseks on kaks põhitingimust: ta on vastutava töötleja suhtes eraldiseisev ja töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel. Volitatud töötleja õigused ja kohustused vastutava töötleja ees tuleb määrata kindlaks lepinguga või muu õigusakti alusel;
- 2.4. isikuandmete töötlemine – igasugune andmetega tehtav tegevus, mis võib hõlmata andmete kogumist, salvestamist, korrastamist, säilitamist, muutmist, juurdepääsu võimaldamist, avaldamist, avalikustamist, päringute teostamist, väljavõtete tegemist, kasutamist, edastamist, riskasutamist, ühendamist, üleandmist, sulgemist, kustutamist või hävitamist sõltumata toimingute teostamise viisist või kasutatavatest vahenditest;
- 2.5. videovalvesüsteem – tehniline lahendus, mis kasutab kaameraid ehitiste ja territooriumi jälgimiseks ning salvestab videopilti turvalisuse ja järelevalve eesmärgil;
- 2.6. hoonehaldur – haldusjuht, haldusspetsialist või remondi-hooldusspetsialist;
- 2.7. rajakaamera – liikumisanduriga kaamera looduses loomade või inimtegevuse automaatseks jälgimiseks ja salvestamiseks.

3. Õigustatud huvi analüüs

- 3.1. Enne videovalvesüsteemi või rajakaamerate tellimist, tuleb läbi viia koostöös andmekaitse spetsialistiga õigustatud huvi analüüs (lisa 1).
- 3.2. Õigustatud huvi analüüsiga hinnatakse, kas isikuandmete töötlemine põhineb õigustatud huvil ning kas RMK huvid kaaluvad üles andmesubjekti õigused ja vabadused.
- 3.3. Õigustatud huvile saab tugineda, kui on täidetud kõik kolm tingimust:
 - 3.3.1. vastutaval töötlejal või kolmandal isikul on andmetöötluseks õigustatud huvi;
 - 3.3.2. isikuandmete töötlemine on vajalik õigustatud huvi teostamiseks;
 - 3.3.3. vastutava töötleja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvid kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja vabadused.
- 3.5. Rajakaamerate ja videovalvesüsteemi kasutamisel tuleb õigustatud huvi hindamiseks:
 - 3.5.1. selgelt määratleda ohud varale ja isikutele;
 - 3.5.2. hinnata nende ohtude tõsidust ja realiseerumise tõenäosust;

- 3.5.3. analüüsida, millised oleksid alternatiivsed meetmed ohu tõrjumiseks.
- 3.6. Kui alternatiivseid meetmeid ei ole või nende kasutamine ei anna võrreldavat tulemust või oleksid meetmed ebamõistlikult koormavad, tuleb analüüsida, milliseid kaameraid peab kasutama, et riive oleks võimalikult väike.
- 3.7. Õigustatud huvi analüüs hõlmab kontrollküsimumstikku, mis ühtlasi aitab ka otsustada, kas andmekaitsealase mõjuhinna koostamine on vajalik.
- 3.8. Lõplik õigustatud huvi analüüs tuleb edastada e-posti aadressile andmekaitse@rmk.ee, kus andmekaitse spetsialist vaatab analüüsi üle ja kiidab selle heaks, lükkab tagasi täiendusettepanekutega või jätab heaks kiitmata, kuna RMK õigus ei kaalu üles andmesubjekti õigusi.
- 3.9. Õigustatud huvi analüüs registreeritakse DHS-i sarja 11-15 „Õigustatud huvi analüüsid“.

4. Andmekaitsealane mõjuhinna

- 4.1. Andmekaitsealane mõjuhinna aitab RMK-l teadlikult hinnata andmetöötluse võimalikku mõju ja riske andmesubjektidele ning võtta tarvitusele vajalikud meetmed andmete turvaliseks ja vastutustundlikuks töötlemiseks.
- 4.2. Mõjuhinna tuleb (lisa 2) läbi viia, kui toimub avalike alade ulatuslik süstemaatiline jälgimine (nt kaamerate kasutamine valve- või korrakaitse eesmärgil).
- 4.3. Mõjuhinna läbiviimine on protsess, mille käigus hinnatakse uue või muutuva andmetöötlustoimingu mõju isikuandmete kaitsele.
- 4.4. Eesmärk on tuvastada ja vähendada riske, mis võivad mõjutada andmesubjektide õigusi ja vabadusi.
- 4.5. Andmekaitse mõjuhinna läbi viimisel hinnatakse järgmist:
- 4.5.1. andmetöötluse eesmärk ja ulatus;
 - 4.5.2. töödeldavate andmete liigid;
 - 4.5.3. võimalikke riske andmesubjektidele;
 - 4.5.4. tehnilisi ja organisatsioonilisi kaitsemeetmeid.
- 4.6. Mõjuhinna viiakse läbi koostöös andmekaitse spetsialistiga vastavalt „Isikuandmete töötlemise juhendile“.
- 4.7. Andmekaitsealane mõjuhinna registreeritakse DHS-i sarja 11-16 „Andmekaitsealane mõjuhinna“.

5. Videovalvesüsteemi või rajakaamerate tellimine, paigaldamine ja haldamine

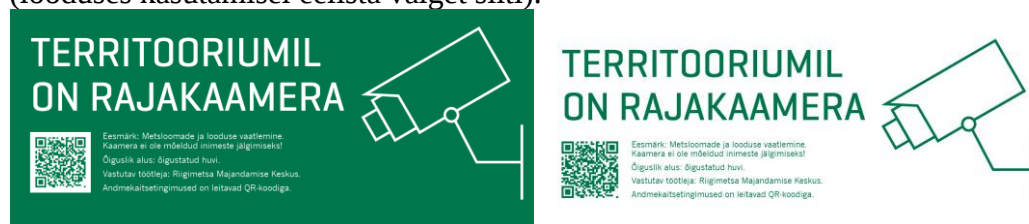
- 5.1. Peale õigustatud huvi analüüsi ja/või andmekaitsealase mõjuhinna heaks kiitmist andmekaitse spetsialisti poolt, tuleb esitada rajakaamerate või videovalvesüsteemi paigaldamise taotlus läbi IT-abi lisades juurde DHS-i viited õigustatud huvi analüüsile ja/või andmekaitsealase mõjuhinna.
- 5.2. Taotlust hakkab menetlema infotehnoloogia halduse osakond, kes veendub, et on olemas õigustatud huvi analüüs ja/või andmekaitsealane mõjuhinna.
- 5.3. Struktuuriüksusel endal on keelatud rajakaameraid soetada või videovalvesüsteemi teenust tellida.
- 5.4. Video- ja rajakaamerate nimistut haldab infotehnoloogia halduse osakond Jira kataloogis „Valvesüsteemid“, kus kirjeldab mh kaamerate asukohad, jälgimisalad, salvestiste säilitamise tähtsused, otsepildi vaatamise, otsepildi ja salvestiste vaatamise ning salvestiste väljavõtete tegemise juurdepääsuõigused.
- 5.5. Kõik videovalve või rajakaameratega seotud muudatused tuleb dokumenteerida Jira kataloogis „Valvesüsteemid“.

- 6. Salvestiste vaatamine, väljavõtete tegemine ja jagamine või edastamine**
- 6.1. Reaalajas videopildi vaatamise õigus on kirjeldatud ära Jira kataloogis „Valvesüsteemid“.
- 6.2. Kolmandatel osapooltel on võimalik ligi pääseda reaalajas videopildile üksnes seadusest ja lepingust tulenevatel alustel, nt õiguskaitseorganitel ning lepingupartneritel, kes pakuvad RMK-le teenust.
- 6.3. Salvestistest väljavõtte tegemiseks tuleb teha pöördumine IT-abisse ja kirjeldada ära järgnev:
- 6.3.1. mis eesmärgil väljavõtet soovitakse (nt intsidendi korral);
- 6.3.2. millisest ajavahemikust väljavõtet soovitakse (kuupäev ja kellaaeg);
- 6.3.3. kas salvestist jagatakse/edastatakse kolmandale isikule (punktid 6.5 ja 6.6).
- 6.4. Infotehnoloogia halduse osakond teeb pöördumise alusel väljavõtte salvestisest (vajadusel hāgustatakse mitte asjasse puutuvad isikud) ja salvestab selle piiratud juurdepāasuga OneDrive kataloogi. Juurdepāasuõiguse aegumise kuupäev määratakse väljavõtte põhisel.
- 6.5. Salvestiste väljavõtte jagamine või edastamine kolmandatele isikutele ja otsepildi avalikustamine internetis või jagamine sotsiaalmeedias on ilma seadusliku aluseta keelatud, v.a juhul, kui:
- 6.5.1. tegemist on rajakaameraga, mille eesmärk on metsloomade ja looduse vaatlemine (kaamera ei ole mõeldud inimeste jälgimiseks);
- 6.5.2. salvestise olemasolul edastab selle andmekaitse spetsialist seaduse kohaselt õigusrikkumist menetleva asutuse nõudmisel või andmesubjekti taotlusel.
- 6.6. Salvestisest väljavõtte jagamiseks on lubatud kasutada ainult RMK Microsoft 365 keskkonda, nt OneDrive, Outlook, Teams.
- 6.7. Muude võimalike faili jagamisteenuste kasutamiseks tuleb luba taotleda läbi IT-abi.
- 7. Teavitussilt videovalvesüsteemi või rajakaamera ala tähistamiseks**
- 7.1. Videovalvesüsteemi või rajakaamera kasutamise korral on kohustus sellest teavitada. Selleks peavad olema paigaldatud vastavad teavitussildid.
- 7.2. Teavitussildid peavad olema asetatud selliselt, et isik saaks vastava teabe enne videovalve tsooni jõudmist.
- 7.3. Teavitussildid peavad sisaldama järgmist teavet:
- 7.3.1. kaamerate kasutamise eesmärk;
- 7.3.2. õiguslik alus;
- 7.3.3. vastutav töötleja;
- 7.3.4. täpsem info, kus on võimalik tutvuda [RMK andmekaitsetingimustega](#);
- 7.3.5. vajadusel kontaktandmed, kui paigaldajaks ei ole RMK.
- 7.4. Teavitussildid on loodud kommunikatsiooni- ja turundusosakonna poolt.
- 7.4.1. Pildil 1 silte tuleb kasutada vara kaitseks mõeldud kaamerate paigaldamiseks (looduses kasutamisel eelista valget silti).

Pilt 1. Teavitussilt „Territooriumil on videovalve“

7.4.2. Pildil 2 silte tuleb kasutada, kui eesmärk on loomade ja looduse vaatlemine (looduses kasutamisel eelista valget silti).

Pilt 2. Teavitussilt "Territooriumil on rajakaamera"

- 7.5. Teavitussiltide trükiformaad on juhendi lisades 3-6.
- 7.6. Teavitussiltide trükkimiseks tuleb esitada tellimus kommunikatsiooni- ja turundusosakonna turundusjuhile.

8. Videovalvesüsteemide kasutamise nõuded

- 8.1. RMK-s kasutatakse videovalvesüsteeme õigustatud huvist lähtudes vara kaitsmiseks sisse-murdmiste, varguste ja vandalismi eest.
- 8.2. Uute alade ulatuslikul süstemaatilisel jälgimisel tuleb alati läbi viia nõuetele vastav andmekaitsealane mõjuhindang.
- 8.3. Videovalvesüsteemide eest vastutab infotehnoloogia halduse osakond.
- 8.4. Videovalvesüsteemide hankimisel tuleb lähtuda järgmistest nõuetest:
 - 8.4.1. seadmed ja vahendid peavad võimaldama mittejälgitavate alade ja sealhulgas isikute hägustamist;
 - 8.4.2. säilitamise tähtaja määramise võimalus, milleks on 72 h ja mille tulemusel süsteem automaatselt kustutab või salvestab salvestised üle;
 - 8.4.3. helisalvestamine ei ole lubatud.

9. Rajakaamerate kasutamise nõuded

- 9.1. Rajakaamera kasutamine peab olema põhjendatud ja eesmärgipärane (nt looduse vaatlemine, metsloomade vaatlemine, varakaitse).
- 9.2. Rajakaamera paigaldamine ei tohi rikkuda eraelu puutumatust ja ei tohi filmida avalikke või eravaldusi ilma loata.
- 9.3. Rajakaamerat ei tohi suunata naaberkinnistule, avalikele teedele ega aladele, kus viibijatel on õigustatud ootus privaatsusele.
- 9.4. Kui struktuuriüksus soovib paigaldada rajakaamerat, tuleb:
 - 9.4.1. koostöös andmekaitse spetsialistiga igakordselt hinnata, kas on vaja koostada uus õigustatud huvi analüüs või täiendada olemasolevat analüüsi;
 - 9.4.2. hinnata õigustatud huvi analüüsi raames, kas andmekaitsealase mõjuhindangu koostamine on vajalik;
 - 9.4.3. pärast seda, kui analüüsi koostaja ning andmekaitse spetsialist on DHS-is õigustatud huvi analüüsi kinnitanud, on võimalik esitada rajakaamera tellimus IT-abile vastavalt peatükile 5. Struktuuriüksusel endal on keelatud rajakaamerasid soetada või vastavat teenust tellida.
- 9.5. Rajakaamera olemasolust peab teavitama selgelt nähtava teavitussildiga vastavalt peatükile 7.

10. Kolmandate osapoolte rajakaamerate paigaldamine RMK kinnisasjadele

- 10.1. Kolmandad osapooled, kes paigaldavad rajakaameraid RMK kinnisasjadele, peavad tagama, et rajakaamerate kasutamine vastaks „Isikuandmete kaitse üldmääruse“ ja „Isikuandmete kaitse seaduse nõuetele“.
- 10.2. Rajakaamerad peavad olema nähtavalt märgistatud ning nende vahetus läheduses peab olema teavitussilt, mis sisaldab vähemalt järgmist teavet:
 - 10.2.1. andmetöötluse õiguslikku alust vastavalt „Isikuandmete kaitse üldmäärusele“;
 - 10.2.2. rajakaamerate paigaldamise eesmärk;
 - 10.2.3. vastutava töötleja nimi, e-post ja telefoninumber;
 - 10.2.4. viide andmekatsetingimustele või privaatsuspoliitikale.
- 10.3. Tähistamata või õigusliku aluseta paigaldatud rajakaamerate teavitatakse andmekaitse spetsialisti, kes teavitab Politsei- ja Piirivalveametit.

11. Päringud seoses kaamerate kasutamisega

Küsimuste tekkimisel videovalvesüsteemide ja rajakaamerate osas saata e-kiri e-posti aadressile andmekaitse@rmk.ee.